

[Krag.]

bærende i vort Samfund, kan øge disse Værdier gennem de Lettelser i de øvrige Skatter, som bliver dem til Del — vel at mærke sammen med alle andre Samfundsborgere, som jo bliver skattefri —, er i Sandhed højst tvivlsomt, og det er besynderligt, synes jeg, at nogen blandt den nu jordejende Del af Befolkningen kan bekende sig til disse utopiske Teorier.

Det maa heller ikke glemmes, at en væsentlig Del af de Byrder, hvorfor Samfundet lettes, saaledes som jeg har omtalt, kastes over paa privates og private Sammenslutningers Skuldre, og her kan trods al Frihedstale ingen unddrage sig, og hvilken Virkning det vil øve i Retning af Værdiforskydninger, kan ingen vide, da Grundprincipperne for det nye Samfunds Opbygning og Byrdefordeling, som man ikke kommer udenom, fremdeles er et stort X, ogsaa hvis man gennemfører dette Grundskyldsforslag, en stor, en gaadefuld Ubekendt.

Med den offentlige Gæld affinder man sig let: Statsgælden skal de nuværende Formueejere betale, og de nydannede Formuere skal være skattefri, og om den kommunale Gæld, de ca. 1 000 Mill. Kr., udtaler man sig aldeles ikke i Forslaget her. Men det gaar alligevel ganske let. Hør en Gang, hvad det samme Hovedorgan „Jydsk Dagblad“ for 31. Juli 1930 skriver derom, ogsaa om Afviklingen af den kommunale Gæld. Man siger: naar Retsstaten er indført, hører Forrentning og Afdrag paa sognekommunal eller anden Gæld ikke med til de Opgaver, der skal skaffes Penge til af Grundskyldens Beløb.

Se, det var sandelig meget nemt: det er ikke længere en Opgave for os. Men man tør vel dog gaa ud fra, at Retsstaten vil vedkende sig Magtstatens Gæld. Altsaa, betales maa der, det kommer man ikke udenom, og det dæmmer ogsaa for Partiet, at saaledes er det sande Forhold. Derfor skriver Bladet Dagen efter, den 1. August, at for en betydelig Del af Gælden maa der dog træffes Foranstaltninger. Bladet siger:

„En betydelig Del af Gælden kan Kommunerne lettes for ved Overdragelse af de store gældsstiftende Aktiver til privat Besiddelse, Skolerne til Forældre-kredse og Værkerne til Andelssammenslutninger eller Selskaber, og Sygehusene maatte...“

— læg Mærke til Ordet „maatte“ — —

„Sygekasserne kunne overtage.“

Ja, det er jo meget godt; men hvad betyder det andet end at give Borgerne Anvisning paa at betale Gælden? Forældre-

kredsene betaler Skolerne, Andelssammenslutninger af Borgere i Kommunen betaler Værkerne, Sygekasserne betaler Sygehusene — hvis de har Penge dertil, vel at mærke. Det er sandelig ikke noget nyt for Borger-skabet; Borgerne vidste i Forvejen, at under en eller anden Form skal de betale; og det skal de ogsaa, naar Retsstaten er indført.

Men jeg spørger de ærede Forslagsstillere — for Grundlaget for det hele er jo det nye Samfund; kan de ikke skabe det, er det jo en stor Meningsløshed, hvad de her foreslaar af Skattereform: tror man nu ogsaa, at disse Forældrekrede, disse Selskaber, disse Sygekasser har Pengene til at overtage det? Kan man give dem Anvisning paa, hvor de skal faa dem fra? hvor de eventuelt kan gaa hen og laane dem? Og kan man garantere for, at disse Forældrekrede, disse Andelssammenslutninger, disse Sygekassemedlemmer som Debitorer, som optrædende paa Laanemarkedet, frembyder tilsvarende Sikkerhed, som Kommunerne hidtil har gjort, saa at de kan opnaa Laan paa tilsvarende Vilkaar? — Saa længe disse Spørgsmaal ikke kan besvares, saa længe det ikke kan godtgøres, at her foreligger nye Muligheder, som aabner Udsigter til en Byrdeletelse, saa længe, siger jeg, er det hele Letsind og graa Teori.

Jeg maa sige, at mere slaaende Udtryk for Sandheden heraf kan man ikke finde end den værdifulde Anvisning paa den kommunale Gælds Ordning, som er givet i det samme Hovedorgan, „Jydsk Dagblad“. Faa Dage efter siger man nemlig — man er nu kommet ind paa at spekulere over dette Problem; og man kan jo kun være glad over, at Problemet endelig er optaget til Overvejelse; da det er tusinde Millioner Kr. det drejer sig om, indstiller det sig ret naturligt for disse Reformmagere:

„Naar der blot kan opnaas Enighed om det,“

— det vil sige om Gældens Betaling —

„saa skal der nok findes en Løsning, saaledes at den offentlige Gældsbyrde kan bringes ud af Verden.“

„Der skal nok findes en Løsning“ — det er i Sandhed vejledende; det er en værdifuld Anvisning; det er virkelig en Anvisning, som aabner Mulighed, naar man staar overfor Kravet om en økonomisk Samfundsrevolution!

Jeg vil sige til det ærede Medlem Hr. Hans Hansen, at om end jeg erkender, at der bag det hele ligger en stor Idealitet, tror jeg dog, man maa indrømme, at saa længe man befinder sig paa det nuværende